

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/37/2021
Identifikačné číslo spisu:	6617207324
Dátum vydania rozhodnutia:	15.12.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:6617207324.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD. a členiek senátu JUDr. Jany Bajánkovej a JUDr. Jany Haluškovej, v spore žalobkyne I. J., bývajúcej v S. XX, zastúpenej JUDr. Vladimírom Barčíkom, advokátom vo Veľkom Krtíši, Mierová 1, proti žalovaným 1/ H. J., 2/ E. J., obom bývajúcim v S. XXX, zastúpeným JUDr. Zuzanou Morháčovou, advokátkou v Lučenci, Haličská cesta 3200, o určenie vlastníckeho práva k pozemku, vedenom na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 21C/16/2017, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 14. októbra 2020 sp. zn. 15Co/150/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovaným 1/, 2/ priznáva náhradu trov dovolacieho konania voči žalobkyni v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Lučenec (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom (v poradí druhým) z 28. augusta 2019 č. k. 21C/16/2017-215 žalobu o vypratanie CKN parcely č. XXX/XX, orná pôda o výmere 170 m² zapísaná v katastri nehnuteľností Okresného úradu, odbor katastrálny Lučenec ako parcela registra „C“ č. XXX/XX, orná pôda o výmere 2965 m², vedená na LV č. XXXX pre katastrálne územie a obec S. v bezpodielovom spoluvlastníctve žalovaných 1/, 2/ oddelenú geometrickým plánom č. 40446751-6/2017 vyhotoveným dňa 14. marca 2017 geodetom O. A. so sídlom Veľký Krtíš, W. č. XX, úradne overeným katastrálnym odborom Okresného úradu Lučenec pod číslom 110/2017 zamietol (I. výrok) a vyslovil, že žalovaní 1/, 2/ majú spoločne a nerozdielne nárok voči žalobkyni na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. O výške tejto náhrady rozhodne súd samostatným uznesením (II. výrok). Na odôvodnenie rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa sa po zmene žaloby domáhala vypratania špecifikovaného pozemku v bezpodielovom spoluvlastníctve žalovaných 1/, 2/. Vypratania časti parcely č. XXX/XX vo výmere 170 m² sa domáhala z dôvodu, že táto bola pôvodne v jej vlastníctve na základe osvedčenia o dedičstve po nebohom otcovi H. T. v zmysle rozhodnutia notárky JUDr. Kristíny Malovcovej, so sídlom v Lučenci pod D174/93, Dnot 962/93 z 18. februára 1997. Uvedeným osvedčením o dedičstve zdedila po poručiteľovi H. T. parc. č. XXX/X, roľu o výmere 1016 m² vedenú vo vložke XXX v k. ú. S.. Žalovaní kúpnu zmluvou od I. a I. M. z 22. marca 2011 odkúpili parcelu

registra „E“ č. XXX/X tiež vo výmere 1016 m², kedy odkúpená parcela č. XXX/X aj s ďalšími odkúpenými nehnuteľnosťami je v súčasnej dobe vedená ako parcela registra „C“ č. XXX/XX, orná pôda o výmere 2965 m² vedená na LV č. XXXX pre k. ú. a obec S.Ž. v bezpodielovom spoluvlastníctve žalovaných 1/, 2/. Žalobkyňa poukázala na to, že parcela č. XXX/XX, orná pôda o výmere 2965 m² vznikla na základe kúpnych zmlúv žalovaných 1/ a 2/ z parciel registra „E“ č. XXX/X, XXX, XXX/X I. XXX/X, kedy rozsah hranice bol tvorený rozhodnutím Okresného pozemkového úradu Lučenec o trvalom odňatí poľnohospodárskej pôdy č. LC/2011/00537 z 2. novembra 2011 na základe geometrického plánu S. J. č. 11932856-76/2011. Vyhotoveniu a overeniu geometrického plánu predchádzala žiadosť zhotoviteľa geometrického plánu o opravu výmer parciel registra EKN č. XXX/X, XXX, XXX/X I. XXX/X, ktorej Správa katastra Lučenec Protokolom o oprave chyby č. X 59/2011 vyhovel, kedy sa zmenila výmera parcely č. XXX/X. Podľa žalobkyne zmenou výmery parcely č. XXX/X došlo k zníženiu výmery parcely č. XXX/X, ktorá tvorila jej vlastníctvo, čím sa znížila výmera tejto parcely č. XXX/X v jej vlastníctve z 1016 m² na 846 m², t. j. v neprospech žalobkyne o 170 m². Žaloba o vypratanie nehnuteľnosti o výmere 170 m² sa opiera o tvrdenie, že geometrický plán S. J. č. 11932856-76/2011 bol vyhotovený nesprávne, nakoľko obe parcely č. XXX/X a XXX/X mali byť čo do výmery identické, pretože vznikli z pôvodnej väčšej parcely č. XXX jej rozdelením na dve polovice, a to na základe vyporiadania dedičských podielov pôvodných vlastníkov. Žalobkyňa však uvedenú skutočnosť nepreukázala a nepredložila ani žiaden dôkaz osvedčujúci tú skutočnosť, že parcely, ktoré vznikli z pôvodnej parcely č. XXX, mali rovnakú výmeru. Aj keď pozemnoknižné vložky XXX a XXX k. ú. S. uvádzajú pri parcelách č. XXX/X a č. XXX/X rovnakú výmeru, táto výmera záväzná nie je. Záväznými v pozemnoknižných vložkách sú údaje týkajúce sa vlastníckeho práva, veľkosti spoluvlastníckych podielov a čísla parciel. Uvedené parcely č. XXX/X a XXX/X boli následne evidované ako parcely registra „E“, kde výmera parcely tiež nie je záväzným údajom vo vzťahu k nehnuteľnostiam vedeným v katastri nehnuteľností. Z výsluchu žalobkyne vyplynulo, že hranice pozemkov neboli v prírode vyznačené a že sama hranicu pozemku nevie určiť. Vychádzajúc z pozemnoknižnej vložky XXX k. ú. S. je zrejmé, že porúčiteľ H. T. nadobudol parcelu č. XXX/X právnym titulom dedenia 29. apríla 1933, pričom pozemnoknižná vložka XXX, v ktorej bola evidovaná parcela č. XXX/X, bola založená z dôvodu prídely, kedy prvým zapísaným vlastníkom je D. H., ktorého manželka je I. J. a ktorý nadobudol nehnuteľnosť na základe skutočnej držby z roku 1923, kúpy a prídely z roku 1931 a rozdelenia z 29. apríla 1933. Uvedené zápisy nesvedčia tej skutočnosti, že by došlo k rozdeleniu pozemkov v rámci vyporiadania dedičských podielov tak, ako to uvádzal právny zástupca žalobkyne. Žalobkyňa na pojednávaní predložila zmluvy o prenájme svojich pozemkov viacerým subjektom činným v poľnohospodárstve, z ktorých zmlúv však tiež nevyplývala výmera parcely č. XXX/X, pretože zmluva obsahovala výmeru všetkých pozemkov, resp. príslušný list vlastníctva nebol inkorporovaný do zmluvy. Dokazovaním nebolo vyvrátené tvrdenie žalovaných, že k zmenšeniu výmery pôvodnej parcely č. XXX/X mohlo dôjsť aj výstavbou cesty, ako to vyplýva z predloženej ortofotomapy. Nakoľko žalobkyňa nepredložila dôkazy na preukázanie dôvodnosti podanej žaloby, súd prvej inštancie ju zamietol. Návrhu žalobkyne na vykonanie znaleckého dokazovania znalcom z odboru geodézie a kartografie na zistenie pôvodných hraníc parciel č. XXX/X a XXX/X v k. ú. S. na námietku žalovaných nevyhovel a tento dôkaz nepripustil z dôvodu sudcovskej koncentrácie konania v zmysle § 153 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). V konaní pripustil aj nové dôkazy ako predloženie listín, napr. ortofotomapa, pretože tento dôkaz nemal vplyv na rýchlosť a hospodárnosť konania (§ 153 ods. 1 CSP). Vo vzťahu k námietke žalobkyne, že opravou chyby v katastrálnom operáte nie je možné založiť vlastnícke právo alebo zmeniť výmeru, vyslovil názor, že zmena výmery a s tým súvisiaca zmena vlastníckeho práva žalobkyne, v konaní preukázaná nebola. K procesnej námietke žalovaných, že žalobkyňa nie je v konaní aktívne legitimovaná, uviedol, že jej aktívna legitimácia je daná z dôvodu, že žiadala o vydanie časti pozemku vo výmere 170 m², ktorý ona na inú osobu nepreviedla, a preto by sa v prípade úspechu stala vlastníčkou uvedenej nehnuteľnosti práve ona a nie osoby, ktorým parcelu č. XXX/X vo výmere 846 m² predala, kedy súd vychádzal zo zmluvy uzavretej medzi žalobkyňou a C. a D. D. o predaji pozemku parc. č. XXX/X orná pôda o výmere 846 m². Z uvedených dôvodov nezamietol žalobu z dôvodu nedostatku aktívnej legitimácie. O trovách konania rozhodol podľa § 262 ods. 1, 2 a § 255 ods. 1 CSP.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom zo 14.

októbra 2020 sp. zn. 15Co/150/2019 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (I. výrok) a vyslovil, že žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovaným 1/ až 2/ spoločne a nerozdielne náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške (II. výrok). Preskúmaním veci dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vo výroku správne, preto ho postupom podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil. Súd prvej inštancie v súlade s pokynmi odvolacieho súdu doplnil dokazovanie, z ktorého vyvodil správne skutkové závery a na ne aplikoval správne právne normy. Podľa odvolacieho súdu správnosť postupu geodeta J. podporuje aj vyjadrenie Okresného úradu Lučenec, katastrálny odbor z 20. januára 2008. Protokolom o oprave chyby č. X 59/2011 sa opravovali iba výmery parciel EKN bez zmeny ich hranice, pričom táto oprava bola vykonaná v súlade s vtedy platnými predpismi podľa § 59 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon). Z vyjadrenia vyplynulo, že po preverení priebehu hranice medzi spornými parcelami v mape určeného operátu, t. j. v mape bývalého pozemkového katastra v analógovom tvare a jeho porovnaním s grafickou časťou registra, t. j. mapou určeného operátu vyhotovenou v rámci spracovania registra vo vektorovom tvare, z ktorého vychádzal geodet J., bolo preukázané, že priebeh hraníc sporných parciel je totožný, nedošlo k zmene v grafickom zobrazení týchto parciel. S poukazom na záver súdu prvej inštancie a uvedené vyjadrenie odvolací súd zdôraznil, že protokol o oprave chyby č. X 59/2011 je záväzný a nedošlo k jeho zrušeniu. V konaní bol vykonaný dôkaz pozemnoknižnou vložkou č. XXX a XXX, avšak žalobkyňa nepreukázala existenciu pozemnoknižnej vložky č. XXX a z nej vyplývajúcu jej výmeru. Pokiaľ by aj súd teoreticky pripustil, že pôvodná parcela sa mala zmerať a rozdeliť na polovicu, žalobkyňa nepreukázala, ktorá konkrétna parcela by sa mala deliť, aké sú jej hranice, netvrdila to ani v žalobe podanej 10. mája 2017, teda už za platnosti koncentračnej zásady. Z predložených dôkazov nevyplýva, že by k zápisu p. č. XXX/X došlo rozdelením p. č. XXX, to sa možno len domnievať. Strany sporu bližšie nevysvetlili (žalovaní nehnuteľnosť nadobúdali v dobrej viere, vlastnícku minulosť parcely nemuseli poznať) prípadné vzájomné postavenie H. T. a D. H., ktorý je zapísaný ako vlastník v pozemkovej knihe PKN vložke XXX, kde je zapísaná pod r. č. 1 parc. č. XXX/X, roľa P., ktorú mal D. H. nadobudnúť na základe skutočnej držby. V tomto prípade existuje jediný rozpor v odôvodnení súdu prvej inštancie, kedy je možné sa domnievať, že vo vzťahu k parcele č. XXX/X nešlo o nadobudnutie podľa prídelovej listiny, pretože z výpisu pozemnoknižnej vložky to tak nevyplýva, ale na základe skutočného rozdelenia a na základe skutočnej držby (nie titulom dedenia). Je možné predpokladať určitý právny vzťah (možno aj rodinný) medzi týmito dvoma osobami, čo však nebolo v konaní preukázané a pre toto rozhodnutie vzhľadom na neunesenie dôkazného bremena žalobkyňou nie je relevantné v kontexte záverov vyslovených súdom prvej inštancie. Čo sa týka námietky žalobkyne k záverom geodeta J. a vytyčovaniu hraníc, z jeho výpovede jednoznačne vyplynulo, že hranice určil na základe platných údajov v katastri parciel registra E, ktoré sú riadne zakreslené na mape a vychádzajúc z nich určil hranicu pozemkov. Pokiaľ odpovedal na otázku, že pri vytyčení hraníc to bola veľká lúka, neboli tam žiadne hranice a nabíli sa 2 kolíky a vymedzili sa hranice medzi pozemkami oboch sporových strán, jeho odpoveď korešponduje s vyššie uvedeným, keď hranicu, ktorá nebola na „veľkej lúke“ vytyčená musel ohraničiť, avšak neurobil to svojvoľne, ale na základe údajov z katastra parciel registra E. Na otázku dal jednoznačnú odpoveď, že na mape hranica určená bola, len nie v teréne. K pojmu neznateľná hranica odvolací súd dodal, že je to hranica, ktorej priebeh v teréne nie je viditeľný na zemi; je vyznačený na mape. V konaní bolo preukázané, že hranice parcely registra E sú totožné s hranicami parcely registra C, ide o parcely totožné svojím geometrickým a polohovým určením, teda parcely registra C sa nachádzajú v mieste pôvodnej parcely registra E. Odvolací súd sa nestotožnil s argumentom žalobkyne, že v čase nadobudnutia vlastníctva parc. č. XXX/X bola výmera záväzná. Vo vzťahu k pozemkovej knihe z hľadiska historického výkladu poukázal na to, že nariadenie Ministerstva spravodlivosti z 15. decembra 1855 č. 222 (pozemnoknižný poriadok) uverejnené v ríšskom zákonníku v § 59 ods. 4 jednoznačne uvádza, že strana majetkovej podstaty neručí za správnosť zovňajších značiek, vlastnosti a výmery parciel v nich evidovaných. Nesúhlasil ani s výhradou žalobkyne týkajúcou sa zamietnutia návrhu na vykonanie dôkazu znalcom za účelom odstránenia odporujúcich si tvrdení geodetov ohľadom záväznosti, právnej relevantnosti priebehu hranice. Zdôraznil, že ide o otázku právnu a nie znaleckú. V súlade s koncentračnou zásadou žalobkyňa mohla a aj mala navrhnúť vykonanie takých dôkazov, ktoré by preukázali jej nárok. V žalobe nepoukazovala na existenciu pozemku parc. č. XXX a jeho delbu, vychádzala len z toho, že počas právneho úkonu zistila, že má zapísanú menšiu výmeru pozemku a bez

ohľadu na prípadné zabratie konkrétnej časti pozemku žiadala výmeru prinavrátiť. Odvolací súd bol taktiež toho názoru, že obrana žalovaných ako dobromyseľných nadobúdateľov s odkazom na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. I. ÚS 50/2010-11 je dôvodná. Už v zrušujúcom uznesení odvolací súd skonštatoval, že žalobkyňa nepreukázala konkrétne zabratú časť pozemku, vydania ktorého sa domáha. Predmetná žaloba vo svojej podstate predpokladá už v žalobe predloženie takéhoto dôkazu na úrovni znaleckého posudku. Pokiaľ došlo k zabratiu pozemku, čo sa udialo na základe geometrického plánu geodeta J., táto skutočnosť bola aj dôvodom žaloby, no toto tvrdenie nebolo preukázané. O trovách konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj ako „dovolateľka“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Poukázala na rozhodnutie NS 39/2011, podľa ktorého Správa katastra nie je oprávnená vykonať opravu chyby v katastrálnom operáte na základe úsudku o nesprávnosti dedičského rozhodnutia ako verejnej listiny, ak by takýmto rozhodnutím zasiahla do vlastníckeho práva ďalších vlastníkov. Uviedla, že podstata právneho problému v predmetnom spore spočíva v tom, „či možno poskytnúť ochranu nezákonne nadobudnutému vlastníckemu právu k nehnuteľnosti, získaného postupom, ktorý v je v rozpore so zákonom a ustálenou judikatúrou.“ Odvolací súd nesprávne právne posúdil postup pri oprave chyby v katastrálnom operáte a v nadväznosti na to zásah tohto konania do vlastníckeho práva dovolateľky. Rozhodnutia súdov nižších inštancií považuje za arbitrárne. Argumentovala, že určenia priebehu hranice sa v administratívnom konaní (§ 48 a nasl. zákona č. 162/1995 Z. z.) možno domáhať v prípadoch, ak nedošlo súčasne aj k porušeniu vlastníckeho práva a pôvodnú hranicu medzi susediacimi pozemkami treba len rekonštruovať. Ak však došlo k porušeniu vlastníckeho práva, čo je prípad dovolateľky, vlastník má právo domáhať sa ochrany svojho vlastníckeho práva aj návrhom na určenie hranice medzi jeho pozemkom a pozemkom susediacim. Podľa dovolateľky nemožno akceptovať opravu chyby s určením hranice a určením vlastníckeho práva na základe geometrického plánu geodeta J. - na rozdelenie nehnuteľností a určenie vlastníckych vzťahov, ktorý vychádzal z bodkovanej hranice, ktorá je neznateľná, neustálená, a teda nezáväzná, dokonca podľa jeho vyjadrenia hranice, ktorá tam bola od Márie Terézie a odvolací súd toto „tvrdenie“ akceptoval ako právne relevantné. Dovolateľka ďalej namietala nesprávny postup súdu prvej inštancie, ktorý na jej návrh nepristúpil k vykonaniu znaleckého dokazovania formou znaleckého posudku. Tento dôkaz mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu, pričom dovolateľka návrh na jeho vykonanie uplatnila včas - ako reakciu na vyjadrenie svedka (geodeta) J.. Nemohla predpokladať, že niektoré odborné otázky tomuto znalcovi nie sú zrejmé. K samotnej rovnosti strán konania v nadväznosti na hodnotenie, resp. rozdielne hodnotenie dôkazov poukázala aj na nekritické a neobjektívne akceptovanie tvrdení či zjavne protichodných tvrdení žalovaných a svedka ohľadom hranice medzi spornými pozemkami. Týmto postupom malo dôjsť k porušeniu práva na spravodlivý proces. Odvolací súd svoje rozhodnutie taktiež nedostatočne odôvodnil, pretože nedal odpoveď na žalobkyňou uvádzané dôkazy, pokiaľ ide o charakter a záväznosť hranice zakreslenej bodkovanou čiarou a neodôvodnil, prečo sa odchýlil od ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) a stanovísk ústavného súdu. Napadnuté rozhodnutie je podľa názoru dovolateľky nezákonné, arbitrárne a ústavne neudržateľné. Preto navrhla, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a zároveň, aby zrušil aj rozsudok súdu prvej inštancie.

4. Žalovaní v reakcii na dovolanie uviedli, že napadnuté rozsudky považujú v celom rozsahu za správne. Majú za to, že súd prvej inštancie (aj odvolací súd) vykonal dostatočné dokazovanie, správne vyhodnotil vykonané dôkazy, dospel k správnym skutkovým zisteniam, správne posúdil vec po právnej stránke a rozhodol v súlade so zákonom. Uplatnené dovolacie dôvody nie sú podľa ich názoru v posudzovanej veci dané. Navrhli, aby dovolací súd dovolanie odmietol a priznal im nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru,

že dovolanie je potrebné zamietnuť.

6. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

8. Dovolateľka vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

10. V prvom rade dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že v posudzovanej veci nebolo zistené, že by opravou chyby v katastrálnom operáte došlo k zásahu do vlastníckeho práva dovolateľky. Odvolací súd v bode 37. rozsudku (v spojitosti s bodom 30. rozsudku súdu prvej inštancie) uviedol, že protokolom o oprave chyby č. X 59/2011 sa opravovali iba výmery parciel EKN bez zmeny ich hranice, pričom táto oprava bola vykonaná v súlade s vtedy platnými predpismi podľa § 59 zákona č. 162/1995 Z. z. Z vyjadrenia Okresného úradu Lučenec, katastrálny odbor z 20. januára 2008 vyplynulo, že po preverení priebehu hranice medzi spornými parcelami v mape určeného operátu, t. j. v mape bývalého pozemkového katastra v analógovom tvare a jeho porovnaním s grafickou časťou registra, t. j. mapou určeného operátu vyhotovenou v rámci spracovania registra vo vektorovom tvare, z ktorého vychádzal geodet J., bolo preukázané, že priebeh hraníc sporných parciel je totožný, nedošlo k zmene v grafickom zobrazení týchto parciel. Z výpovede geodeta J. navyše jednoznačne vyplynulo, že hranicu pozemkov určil na základe platných údajov v katastri parciel registra E, ktoré sú riadne zakreslené na mape (bod 39. rozsudku).

11. Dovolateľka argumentuje, že napadnuté rozhodnutie je arbitrárne a procesný postup odvolacieho súdu je vadný ako celok. Tieto námietky, ktoré sú predstreté iba vo všeobecnej rovine, vyhodnotil dovolací súd ako neopodstatnené. Predmetom sporu bol nárok dovolateľky na vypratanie špecifikovaného pozemku v bezpodielovom spoluvlastníctve žalovaných 1/, 2/. Základné tvrdenie dovolateľky bolo, že pri predaji pozemku parc. č. XXX/X zistila, že jej výmera je zmenšená o 170 m². Dôvodila, že v minulosti existujúca p.k.n. parcela č. XXX bola reálne rozdelená na dve rovnocenné polovice, a to parc. č. XXX/X a XXX/X, ktoré mali výmeru 1016 m². Z dokazovania však nevyplývalo, že by v priebehu času prišla o časť pozemku, že jej tento niekto zabral, reálne ho v prírode užíval. Súd prvej inštancie žalobu zamietol, pretože dovolateľka nepredložila dôkazy na preukázanie dôvodnosti podanej žaloby. Dovolací súd na tomto mieste opätovne poukazuje na body 37. až 39. rozsudku odvolacieho súdu, v ktorých súd zdôraznil správnosť postupu a záverov geodeta J. a poukázal na vyjadrenie Okresného úradu Lučenec, katastrálny odbor z 20. januára 2008. Dôležitá bola skutočnosť, že dovolateľka nepreukázala existenciu pozemnoknižnej vložky č. XXX, resp. to, že parcely č. XXX/X a XXX/X mali byť čo do výmery identické, pretože vznikli z pôvodnej väčšej parcely č. XXX jej rozdelením na dve polovice na základe vyporiadania dedičských podielov pôvodných vlastníkov.

12. Tvrdený nesprávny procesný postup súdu v zmysle § 420 písm. f) CSP podľa dovolateľky spočíva tiež v tom, že súd prvej inštancie nevykonával žiadny navrhnutý dôkaz - znalecké dokazovanie znalcom z odboru geodézie a kartografie na zistenie pôvodných hraníc špecifikovaných parciel. Preskúmaním obsahu spisu dovolací súd dospel k záveru, že daná námietka je bezpredmetná, pretože v postupe odvolacieho súdu v spojení s postupom súdu prvej inštancie nezistil žiadne vady, ktoré by boli spôsobilé ukrátiť dovolateľku na jej procesných právach a založiť tak dôvodnosť podaného dovolania. V tejto súvislosti dovolací súd upriamuje pozornosť predovšetkým na bod 31. rozsudku súdu prvej inštancie v spojení s bodom 42., 45. až 47. rozsudku odvolacieho súdu, v ktorých súdy náležite odôvodnili, prečo nevykonali navrhovaný dôkaz. Navyše, k procesným právam strany sporu nepatrí, aby bol súdom vykonaný každý dôkaz žiadaný alebo dôkaz, o ktorom sa procesná strana subjektívne domnieva, že by mal byť súdom vykonaný. Rozhodovanie o tom, ktoré z dôkazov budú vykonané, patrí vždy výlučne súdu a nie strane sporu (§ 185 ods. 1 CSP). Ak sa súd rozhodne, že určité dôkazy nevykoná napr. s poukazom na sudcovskú koncentráciu konania a dôvod jasne vysvetlí, nemôže to byť považované za postup znemožňujúci procesnej strane uskutočňovať jej procesné práva v zmysle § 420 písm. f) CSP.

13. Dovolená námietka týkajúca sa (prípadného) nesprávneho hodnotenia vykonaných dôkazov odvolacím súdom, ktoré bez ďalších relevantných skutočností nemožno považovať za tzv. zmätočnosťnú vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu, nie je spôsobilá založiť prípustnosť dovolania, a to preto, že (i) hodnotenie dôkazov prislúcha zásadne len tomu súdu, ktorý ich vykonával a (ii) pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, ale táto skutočnosť sama osebe prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezakladá. Už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 37/1993, R 42/1993, R 125/1999) ako aj viaceré jeho rozhodnutia (napríklad sp. zn. 2Cdo/130/2011, 5Cdo/244/2011, 6Cdo/185/2011 a 7Cdo/38/2012) zastávajú názor, že ani prípadná neúplnosť, či nesprávnosť skutkových zistení a skutkových záverov nie je v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaná (bez ďalšieho) za dôvod zakladajúci tzv. zmätočnosťnú vadu konania. Dovolený súd v tejto súvislosti považuje za nevyhnuté poznamenať, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolený súd nie je oprávnený prehodnocovať skutkové závery odvolacieho súdu, pretože je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Prieskum skutkových zistení zo strany dovolacieho súdu spočíva iba v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak tieto vady v súdnej veci nezistil.

14. V súvislosti s námietkou dovolateľky o nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd uvádza, že podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súdom by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú)

verejnosc' prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

15. Je potrebné zdôrazniť, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

16. Dovolací súd konštatuje, že odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k prijatému rozhodnutiu; jeho postup, vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozhodnutím súdu prvej inštancie nemožno považovať za zjavne neodôvodnený. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) obsahuje náležité vysvetlenie dôvodov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie, pričom jeho postup bol v súlade s § 387 ods. 1 a 2 CSP. Odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia má náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky. V súdnej veci sú z rozhodnutia odvolacieho súdu zrejme úvahy, ktoré ho viedli k potvrdeniu záveru súdu prvej inštancie o nedôvodnosti podanej žaloby. Z rozhodnutia súdu prvej inštancie jednoznačne vyplýva, aké dôkazy súd vykonal, ako ich vyhodnotil a ako vec právne posúdil, a to s uvedením príslušných zákonných ustanovení. Odvolací súd sa dostatočne vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a s odvolacími námietkami dovolateľky.

17. Keďže konanie pred odvolacím súdom nebolo postihnuté dovolateľkou namietanou vadou vyplývajúcou z § 420 písm. f) CSP, dovolací súd pristúpil k posúdeniu jej dovolania aj z hľadiska ďalšieho uplatneného dovolacieho dôvodu - nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom.

18. Dovolaťka vyvodzuje prípustnosť dovolania aj z § 421 ods. 1 písm. a) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

19. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

20. Na to, aby dovolací súd mohol pristúpiť k meritórnemu dovolaciemu prieskumu rozhodnutia odvolacieho súdu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v § 431 až § 435 CSP.

21. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolací súd uvádza, že toto ustanovenie dopadá len na takú právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil, t. j. vysvetlil jej podstatu a uviedol súvisiace právne úvahy spolu s dôvodmi, pre ktoré zvolil práve riešenie, na ktorom založil svoje rozhodnutie a zároveň sa týmto rozhodnutím odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na definíciu pojmu „ustálená rozhodovacia prax odvolacieho súdu“ uvedenú v rozhodnutí najvyššieho súdu zo 6. marca 2017 sp. zn. 3Cdo/6/2017, kde sa uvádza:

„Ustálená rozhodovacia prax najvyššieho súdu je vyjadrená predovšetkým v stanoviskách alebo rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnil, prípadne tieto názory akceptovali a vecne na ne nadviazali.“ Podľa judikátu R 71/2018 do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

22. Dovolateľka argumentovala, že podstata právneho problému v predmetnom spore spočíva v tom, „či možno poskytnúť ochranu nezákonne nadobudnutému vlastníckemu právu k nehnuteľnosti, získaného postupom, ktorý v je v rozpore so zákonom a ustálenou judikatúrou.“ Právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické či teoretické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie. Dovolateľka síce zrozumiteľným spôsobom uviedla v dovolaní konkrétnu právnu otázku, avšak dovolací súd má za to, že takto položenú otázku odvolací súd (ani súd prvej inštancie) neriešil. Z rozhodnutí súdov nižších inštancií nevyplýva záver, že žalovaní 1/, 2/ nadobudli vlastnícke právo k spornej nehnuteľnosti nezákonným spôsobom, preto ani neriešili otázku, či by takto nadobudnutému právu bolo možné poskytnúť ochranu. Dovolací súd poznamenáva, že sama polemika či nesúhlas s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia, prípadne kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní uplatneného nároku, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 CSP a § 432 CSP. Dovolaciemu súdu tak neostávalo nič iné ako konštatovať, že dovolateľka v podanom dovolaní nenastolila právnu otázku, na ktorej riešení odvolací súd založil svoje rozhodnutie spôsobom predpokladaným v § 421 ods. 1 písm. a) v spojení s § 432 ods. 2 CSP.

23. Dovolací súd uzatvára, že dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP je prípustné, ale nie je dôvodné. Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP nie je prípustné, nakoľko dovolací dôvod nie je vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP, čo by bolo dôvodom na odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f) CSP. Vzhľadom na nedôvodnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP ale dovolací súd dovolanie zamietol ako celok (§ 448 CSP).

24. Žalovaní 1/, 2/ boli v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešní (§ 255 ods. 1 CSP) a vznikol im nárok na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.